«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Факультет електроніки Кафедра мікроелектроніки

Звіт з виконаної практичної роботи N1

з курсу «Технологічні основи електроніки» "Визначення питомого опору чотирьохзондовим методом" Варіант №6

> Виконав: Студент III курсу групи ДП-82 Мнацаканов Антон

Перевірив: доц. Мачулянський О.В.

⊙ 1. Обираємо експериментально визначені значення:

Значення відстаней S_1, S_2, S_3 між зондами

Значення різниці потенціалів між зондами №2 та №3

$$6 \mid 3 \cdot 10^{-1} \mid 7 \cdot 10^{-1} \mid 3 \cdot 10^{-1}$$

Значення електричного струму, що протікає між зондами №1 та №4

 $6 \mid 1 \cdot 10^{-2} \mid 7 \cdot 10^{-2} \mid 3 \cdot 10^{-2}$

⊙ 2. Проводимо статистичну обробку результатів дослідження:

При різних S:

 $\rho 1 = 20.355240207045547$

 $\rho 2 = 6.785080069015181$

 $\rho 3 = 20.355240207045547$

При однакових S = 0.113(cm):

 $\rho 1 = 21.299998191338798$

 $\rho 2 = 7.099999397112931$

 $\rho 3 = 21.299998191338798$

При $S = S \pm 20\%$:

 $\rho 1 = 28.649667896921635$

 $\rho 2 = 9.549889298973877$

 $\rho 3 = 28.649667896921635$

Значення точкової оцінки вимірюваної величини:

 $\widetilde{m} = 15.8318534944$

Значення оцінки середньокв-го відхилення одиничного вимірювання серед п вимірів:

 $\tilde{\sigma} = 6.39703483693$

Значення оцінки середньок-го відхилення середнього арифметичного виконаних вимірів:

 $\widetilde{\sigma}_0 = 3.69332978511$

Вважаючи, що довірча ймовірність $\rho_{dov} = 0.95$ знаходимо квантиль:

 $t_s(0.975,2)$

Значення півширини довірчого інтервалу:

 $\delta_{\rho} = 15.4842851241$

Значення абсцис кінців довірчого інтервалу:

m = -0.060544570979

m = 31.7242515597

Відносна похибка вимірювання:

 $\Delta = 100.382422507$

○3. Проводимо аналіз методу вимірювання питомого опору Ван дер Пау:

Чотирьохзондовий метод вімірювання питомої електричної провідності напівпровідників є найбільш розповсюджений, тому що не потребує створення омічніх контактів до зразка і забез-

печуе проведення вімірювань на зразок найрізноманітнішої форми та розмірів, незважаючи на те що цей метод є рушійнім(Це пов'язано з тим, що він має електричний контакт зі зразком).

В ряді випадків в метрології напівпровідників віддається перевага так званим безконтактним методам вимірювання ρ , що пов'язано з їх деякими перевагами у порівнянні з зондовими:

- 1. Не рушійною і незагрязняючою дією на зразок.
- 2. Можливістю вимірювання зразків з високим перехідним опором контактів.

<u>Правда, слід відмітити, що ці методи програють зондовим у точності</u> (Мостові методи, основані на взаємодії напівпровідника з електромагнітним полем коливального контура та НВЧ-методи).

Перевага цього методу (чотирьохзондового) полягає в тому, що для його застосування не потрібно створення омічних контактів до зразка, можливий вимір питомого опору зразків найрізноманітнішої форми й розмірів. Умовою його застосування з погляду форми зразка є наявність плоскої поверхні, лінійні розміри якої перевершують лінійні розміри системи зондів. Чотирьохзондовий метод широко використовується у технології виробництва кремнієвих інтегральних схем для контролю поверхневого опору провідних шарів у діапазоні від 10^{-3} Ом до 10^6 Ом. До недоліків чотирьохзондового методу варто віднести наступне: чотирьохзондовий метод не є неруйнуючим, оскільки при контакті зонда з поверхнею пластини на її поверхні можуть утворюватися пошкодження (мікротріщини, царапини); неоднорідність зразка, не ідеальність струмових контактів можуть визивати утворення термічної електрорушійної напруги; зношування чотирьохзондової голівки в процесі експлуатації може привести до зміни міжзондових відстаней, відхилення зондів від прямої лінії. Останні три обставини приводять до виникнення похибки виміру питомого опогу.

О 4. Висновок

Висновок: при виконанні данного практичного завдання було виявлено, що при достантій якості приладів та зняття результатів (не враховуючи округлень), чотирьохзондовий метод дослідження питомого опору ρ показує достатньо гарну точність за досить короткий проміжок часу (не враховуючи підготовки), тому доцільним буде використання данного методу при дослідженнях напівпровідникових матеріалів. Також якщо припустити що $S=S_1=S_2=S_3$ то при підстановці в рівняння для визначення питомого опору, отримані результати виявились достатньо близькі порівняно з $S_1\pm 20\%, S_2\pm 20\%, S_3\pm 20\%$.